

Pensioenblad voor het vliegend personeel van KLM | jaargang 21 | december 2022

Focus

Pensioenfonds
Vliegend Personeel KLM

PENSIOENFONDS
75 JAAR

STELLINGEN OVER
HET NIEUWE STELSEL

RECHT DOEN AAN
'VAN, VOOR EN DOOR
(EX-)VLIEGENDE COLLEGA'S'

REDACTIONEEL

- 4 RECHT DOEN AAN 'VAN, VOOR EN DOOR (EX-)VLIEGENDE COLLEGA'S'**
column van Gilliam van Wijlick

- 10 BALANS IS ALLES**
interview met Bas Schmitz

- 14 75 JAAR PENSIOENFONDS**
interview met drie deelnemers die - net als het pensioenfonds - ook 75 jaar werden

INFORMATIEF

- 3 FINANCIËLE POSITIE 2022**

- 6 HET NIEUWE STELSEL IN ZEVEN STELLINGEN**
Arthur van den Hudding, Josje Wijckmans

- 9 KORT**
algemeen nieuws

- 18 FAQ**
veelgestelde vragen aan Jillis van der Veen

inhoud

UITNODIGING
WEBINAR INDEXATIE
OP PAGINA 3

Op de cover: Bas Schmitz

Pagina 6: Josje Wijckmans en Arthur van den Hudding

Hoe staat uw pensioenfonds ervoor?

Dit zijn de belangrijkste ontwikkelingen in de tweede helft van 2022:

Beleidsdekkingsgraad stijgt verder

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds steeg in de tweede helft van 2022 verder naar 156,3% (eind oktober 2022). De actuele dekkingsgraad was eind oktober 173,1%. **Onze beleidsdekkingsgraad bereikte daarmee een recordhoogte sinds haar introductie in 2015.** Dit ondanks de ontwikkelingen in de financiële markten, de hoge inflatie en de impact ervan op ons vermogen. De hoge dekkingsgraad is het gevolg van de stijgende rente, die weer zorgt voor een daling in onze pensioenverplichtingen. Onze pensioenverplichtingen zijn de middelen die we in kas moeten hebben om de pensioenen nu en in de toekomst uit te kunnen betalen. **Door de daling in onze pensioenverplichtingen, staan we er ondanks de daling in ons vermogen nog steeds goed voor.**

Wat betekent een hoge dekkingsgraad voor de indexatie van de pensioenen in 2023?

Uw pensioenfonds streeft ernaar jaarlijks de pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen te indexeren zodat uw pensioen zijn waarde behoudt. Voor het indexeren van de pensioenen gebruiken we de stijging van de cao-lonen Particuliere Bedrijven (gemeten van juli t/m juli) als maatstaf. De afgelopen jaren hebben we de pensioenen altijd volledig kunnen verhogen. Half december besluit het bestuur over de indexatie per 1 januari 2023. **We verwachten dat we de volledige indexatieambitie kunnen waarmaken.** We informeren u hierover via de website en we sturen een NWSalert. Ontvangt u nog geen NWSalert? Log dan in op [MijnKLMPensioen](#) om u aan te melden bij **Mijn gegevens**.

Webinar Indexatie

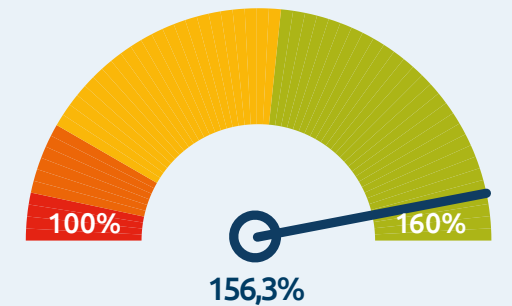
Met de huidige hoge inflatie is er veel aandacht voor indexatie. Daarom organiseren we op 20 december een webinar over dit onderwerp. Wilt u hier bij zijn? Aanmelden kan via www.klmvliegendfonds.nl/webinarindexatie.

Mijlpaal in maatschappelijk verantwoord beleggen

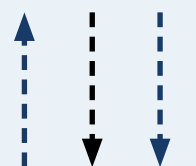
In de juli 2022-editie van Focus informeerden wij u over de ontwikkeling van een zogenaamde maatwerk klimaatbenchmark. Op 30 september is dit voor een deel van onze aandelenportefeuille gerealiseerd. Een mijlpaal voor ons als het gaat om maatschappelijk verantwoord beleggen. Hiermee sluiten we namelijk beleggingen in vervuilende sectoren niet helemaal uit, maar investeren we daar relatief minder in. En tegelijkertijd investeren we juist relatief meer in bedrijven met een lagere CO2-uitstoot en bedrijven die meegaan in de energietransitie. **Op die manier kunnen we zonder drastische aanpassingen in ons beleggingsbeleid, toch de CO2-uitstoot gerelateerd aan onze portefeuille terugdringen.**

Aanpassing beleggingsbeleid netto pensioenregeling

In augustus hebben we besloten om het beleggingsbeleid in de netto pensioenregeling aan te passen om beter aan te sluiten bij de doelstelling en risicohouding van de deelnemers. Concreet betekent dit dat we in het mixfonds Offensief meer beleggingsrisico nemen gedurende de opbouwfase, terwijl we in het Doorbeleggingsfonds juist minder beleggingsrisico nemen. Meer informatie hierover volgt binnenkort op onze website.

- Boven ca. 123%: Volledige voorwaardelijke indexatie mogelijk
- Tussen 110% en ca. 123%: Gedeeltelijke voorwaardelijke indexatie mogelijk. Aanvullende indexatie mogelijk vanuit het toeslagendepot
- Tussen ca. 104% en 110%: Voorwaardelijke indexatie alleen mogelijk vanuit het toeslagendepot
- Lager dan ca. 104%: Geen voorwaardelijke indexatie

Volg de financiële situatie op www.klmvliegendfonds.nl of log in op [MijnKLMPensioen](#) en meld u bij **Mijn gegevens** aan voor de NWSalert.

‘Hoewel de uitkomst onzeker is, is de beoogde verbouwing van het Nederlandse pensioenstelsel zo groot dat we niet rustig kunnen afwachten of deze wet aangenomen wordt en hoe de details eruit gaan zien. We moeten ons pensioenfonds hier nu op voorbereiden, ongeacht de keuzes die gemaakt worden.’

BESTUUR PENSIOENFONDS VLEGEND PERSONEEL KLM

Leden: Paul Loven (onafhankelijk voorzitter), Alex Balm, Johan Bank, Vincent Vink, Arthur van den Hudding, Gilliam van Wijlick, Jeroen van Breukelen, Warner Rootliep.

Recht doen aan ‘Van, voor en door (ex-)vliegende collega’s’

Op 1 juli ben ik als nieuw bestuurslid namens de actieve vliegers toegetreden tot het bestuur van ons pensioenfonds. Ik ben nu al zo’n veertien jaar in dienst bij KLM, inmiddels F/O B777/787 en wilde na mijn deeltijdstudie Management-wetenschappen graag meer doen dan vliegen alleen. In de pensioensector vind ik de veelzijdigheid en intellectuele uitdaging die ik in een nevenfunctie zocht. Zeker nu het Nederlandse pensioenlandschap aan de vooravond van een ingrijpende verandering staat.

In de media is de afgelopen tijd veel aandacht geweest voor de Wet toekomst pensioenen. Het ontwerp van deze nieuwe wet wordt op het moment van schrijven besproken in het parlement. Hoewel de uitkomst onzeker is, is de beoogde verbouwing van het Nederlandse pensioenstelsel zo groot dat we niet rustig kunnen afwachten of deze wet aangenomen wordt en hoe de details eruit gaan zien. We moeten ons pensioenfonds hier nu op voorbereiden, ongeacht de keuzes die gemaakt worden.

Bij zo’n grote verbouwing komt al snel het begrip evenwichtigheid kijken. Wat is dat precies? De huidige wet verplicht pensioenfondsbestuurders om ervoor te zorgen dat alle deelnemers en de werkgever zich op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen. Nogal een ruim begrip, dat het fonds best veel flexibiliteit geeft om te bepalen hoe die balans vorm krijgt binnen de door sociale partners afgesproken kaders. Daarom is het prettig te weten dat u goed vertegenwoordigd bent in het fondsbestuur door (ex-)vliegende collega’s.

Voor mij persoonlijk is dat samenwerken met andere belanghebbenden juist reden geweest om tot het bestuur toe te treden. Zodat we ondanks alle veranderingen die er komen gaan niet het harde werk van onze KLM-voorgangers verloren laten gaan. En we recht doen aan ons motto ‘Van, voor en door (ex-)vliegende collega’s’.

Gilliam van Wijlick, Bestuurslid Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM

Het nieuwe stelsel in zeven stellingen

Het nieuwe pensioenstelsel heeft, na jaren van voorbereiding, de fase van politieke besluitvorming bereikt. Het is nog lang niet klaar en er zijn nog veel vragen, ook van deelnemers. **Tijd om zeven stellingen voor te leggen aan Arthur van den Hudding, bestuurslid namens de werknemers van het pensioenfonds en projectleider nieuwe pensioenregeling en aan Josje Wijckmans, programmadirecteur voor het nieuwe pensioenstelsel bij onze uitvoerder Blue Sky Group.**

1 > Het duurt nog jaren voor het nieuwe stelsel er is. Dat is wel érg lang

Arthur: 'Het is een enorme hervorming. Het gaat immers om zo'n 1.500 miljard euro. Zorgvuldigheid is dus geboden in elke fase en dat kost tijd. Op dit moment vindt politieke besluitvorming plaats en het resultaat daarvan moet worden vertaald naar een nieuwe pensioenregeling. In ons geval zullen KLM en VNV eerst principiële keuzes maken over de soort regeling en het wel of niet overzetten van de huidige al opgebouwde aanspraken naar de nieuwe regeling, het zogenaamde 'invaren'. Dit heeft zo'n grote impact dat er ook afspraken over compensatie moeten worden gemaakt door de arbeidsvoorwaardelijke partijen. Voor gepensioneerden is er via de vereniging van gepensioneerden een hoorrecht zodat KLM en VNV in het arbeidsvoorwaardelijke overleg de wensen van deze groep bij de besluitvorming serieus mee kunnen wegen.

Dat pakket aan afspraken gaat naar het pensioenfonds en dan zal het bestuur van het pensioenfonds beoordelen of de door KLM en VNV gemaakte keuzes evenwichtig uitpakken voor alle deelnemers en gepensioneerden. En vervolgens moet je de uitvoering gaan inrichten. We willen op 1 januari 2026 klaar zijn, voor die tijd staat er dus nog veel te gebeuren.'

2 > In Nederland worden wetten meestal (te) ingewikkeld gemaakt

Josje: 'Specialisten hebben de wet in elkaar gezet, andere specialisten moeten dat straks naar de praktijk vertalen. Daar tussenin wordt het behandeld in het parlement dat over de nieuwe en complexe wet moeten oordelen. Pas als de wet definitief is gaan sociale partners en pensioenfondsbesturen vervolgens de keuzes per pensioenregeling maken. De precieze effecten voor iedere pensioenregeling en voor iedere deelnemer zijn

daarmee nog niet duidelijk. Het is dus logisch dat het parlement vragen aan minister Schouten stelt. Het vraagt namelijk vertrouwen van het parlement dat sociale partners en besturen hun taak straks zorgvuldig op gaan pakken.'

3 > Met het nieuwe pensioenstelsel zijn alle pensioenproblemen opgelost

Arthur: 'De wereld is in korte tijd sterk veranderd. Het nieuwe stelsel is bedacht in een tijd met een zeer lage rente en dekkingsgraden die onder de 100% schoten. Korten moest worden voorkomen. Maar nu de rente na jarenlange daling weer stijgt, is er een nieuw gevaar voor de koopkracht: een ongekende inflatie. Met die hoge inflatie is in het huidige én in het nieuwe stelsel nauwelijks rekening gehouden. Je wilt goed voorbereid zijn op en (ex-)collega's goed meenemen in de veranderingen, tegelijkertijd moet er nog veel uitgewerkt worden

wat tot aanpassingen kan leiden. Dat is de spagaat.'

4 > Het goede nieuws is: in het nieuwe stelsel kunnen de pensioenen sneller omhoog

Josje: 'Dat is zeker waar, maar het omgekeerde geldt ook. De kern is dat er straks natuurlijk wel pensioen wordt opgebouwd, maar dat er geen zekere pensioenuitkomst meer is. Het risico schuift op richting deelnemer. Wat scheelt is dat de deelnemers van ons pensioenfonds al bekend zijn met de netto regeling en die lijkt sterk op hoe het nieuwe stelsel werkt. In de afgelopen periode is aan alle actieve en gepensioneerde deelnemers al gevraagd hoeveel risico ze willen en kunnen nemen. Dat geeft inzicht in wat er leeft en helpt om de wensen van deelnemers en gepensioneerden goed mee te nemen in de totstandkoming van de nieuwe pensioenregeling.'

'Het risico schuift op richting deelnemer. Wat scheelt is dat de deelnemers van ons pensioenfonds al bekend zijn met de netto regeling en die lijkt sterk op hoe het nieuwe stelsel werkt.'

'Als pensioenfonds van, voor en door (ex-) vliegende collega's willen we iedereen nog veel meer dan voorheen inzicht bieden, de tools geven om goed met hun nieuwe, grotere verantwoordelijkheid om te gaan.'

‘Het feit dat het fonds er op dit moment goed voorstaat geeft een solide uitgangspunt: er wordt alleen ingevaren als dat voor alle deelnemers evenwichtig is.’

5 > Je hoort de wildste verhalen en daar word je ongerust van

Josje: ‘Heel begrijpelijk natuurlijk, maar meestal klopt er niets van. We zijn daarom druk bezig om misverstanden weg te nemen. Zo is er bijvoorbeeld geen sprake van dat het pensioen van oudere deelnemers wordt verdeeld onder de jongeren. Minister Schouten zei laatst dat mensen er niet meer dan 5 procent op achteruit mogen gaan, dat is een discussie die wellicht relevanter is voor pensioenfondsen met een lagere dekkingsgraad dan voor ons pensioenfonds. Financieel ongezonde fondsen worden door het nieuwe stelsel niet ineens wel gezond. En andersom geldt dit ook voor ons pensioenfonds, een fonds dat er goed voorstaat, gaat niet ineens door een nieuw stelsel over tot een verlaging van pensioenen. Het pensioenfonds staat er goed voor! En bekijkt in de transitie zorgvuldig hoe dat goede

uitgangspunt eerlijk kan worden verdeeld over alle deelnemers. Als arbeidsvoorwaardelijke partijen het pensioenfonds vragen om in te varen, gaat het pensioenfonds vervolgens zorgvuldig beoordelen of invaren in het belang van alle betrokkenen is en hoe dit kan worden uitgevoerd. Het feit dat het fonds er op dit moment goed voorstaat geeft daarvoor een solide uitgangspunt: er wordt alleen ingevaren als dat voor alle deelnemers evenwichtig is.’

6 > Voor het pensioenfonds van de vliegers gelden die geldzorgen dus niet

Arthur: ‘We hebben altijd geïndexeerd en nooit gekort. Voor de toekenning van indexatie is een reële dekkingsgraad van minstens 100% nodig. In de reële dekkingsgraad is de verwachte koopkracht meegerekend. Zoals we er nu voorstaan hebben we genoeg

in kas om ook in de toekomst indexaties te kunnen toekennen. Hierdoor heeft het bestuur de serieuze taak om datgene wat we nu hebben te bewaken en tegelijkertijd te kijken of het nieuwe pensioenstelsel ons kansen biedt om het nog beter te doen. Wij hebben een eenvoudig doel, als het om het nieuwe stelsel gaat: we willen dat deelnemers bewust zijn van wat deze verandering voor hen inhoudt. En dat zij vertrouwen hebben dat wij dit als bestuur zorgvuldig hebben aangepakt.’

7 > De deelnemer moet regievoerder worden over het eigen pensioen

Arthur: ‘Als pensioenfonds van, voor en door (ex-)vliegende collega’s willen we iedereen nog veel meer dan voorheen inzicht bieden, de tools geven om goed met hun nieuwe, grotere verantwoordelijkheid om te gaan. Los van alle wettelijke en arbeidsvoorwaardelijke wijzigingen die er aan komen is

dit ons streven naar de toekomst toe: zorgen dat onze deelnemers en gepensioneerden goed begrijpen wat er gebeurt en vervolgens zelf de regie kunnen pakken over hun pensioen. Bijvoorbeeld met een handige app die laat zien hoe je pensioenpot is opgebouwd, door te werken aan keuzebewustzijn bij collega’s en hen actief te begeleiden bij het maken van passende keuzes. Informatievoorziening, in tweerichtingsverkeer, wordt belangrijker dan ooit. Dat persoonlijke contact wordt eerder meer dan minder. Niet voor niets hebben we voor de transitie het uitgangspunt “pak de regie over uw pensioen” gekozen. Dit uitgangspunt staat centraal in alles wat het bestuur nu al doet en in de komende jaren nog gaat doen.’

kort

AOW-leeftijd vanaf 2028 67 jaar en drie maanden

Het CBS verwacht dat de levensverwachting in 2028 stijgt en daarmee stijgt automatisch ook de AOW-leeftijd. Tot 2028 is de AOW-leeftijd 67 jaar, vanaf 2028 is de AOW-leeftijd 67 jaar en drie maanden. Bent u vóór 1 januari 2016 aan onze pensioenregeling gaan deelnemen? Dan hebt u recht op een compensatie voor het AOW-hiaat dat door de verhoging van de AOW-leeftijd is ontstaan. Deze compensatie heeft ook betrekking op de verhoging van de AOW-leeftijd vanaf 2028. Meer informatie over de AOW-hiaatcompensatieregeling vindt u op www.klmvliegendfonds.nl/aow-dossier.

Nieuwe keuze bij pensioeningang: deel pensioen in één keer opnemen

Wanneer u met pensioen gaat, hebt u een aantal keuzes. Volgend jaar komt daar mogelijk een extra keuze bij. Namelijk de mogelijkheid om maximaal 10% van uw opgebouwde ouderdomspensioen in één keer op te nemen. Dit geldt zowel voor uw basis als uw netto pensioen. De voorgenomen ingangsdatum voor deze nieuwe keuze is 1 juli 2023. Maar dat is nog niet helemaal zeker. Het wetsvoorstel is nog niet aangenomen door het parlement. Zodra de ingangsdatum definitief bekend is informeren wij u hierover.

Nieuw: ‘Bewijs van in leven zijn’ per app indienen

Bent u met pensioen en woont u in het buitenland? Dan vragen wij u jaarlijks om voor 31 december een ‘Bewijs van in leven zijn’ aan ons door te geven. Sinds dit jaar kan dat ook snel en eenvoudig met de **ReadID Ready App**. U hebt daarvoor alleen uw smartphone, uw identiteitsbewijs en de QR-code nodig die wij u in september hebben toegestuurd. Meer dan 60% van de gepensioneerden in het buitenland maakte tot nu toe gebruik van deze app. Hoe de **ReadID Ready App** werkt, leest u op onze website via www.klmvliegendfonds.nl/bewijsvanleven.

Jaaropgaaf 2022 en pensioenspecificatie 2023

Hebt u dit jaar pensioen van ons ontvangen? Dan ontvangt u eind januari 2023 uw jaaropgaaf 2022. Deze hebt u nodig voor het doen van belastingaangifte over het jaar 2022. U vindt uw jaaropgaaf in **Mijn documenten** in **MijnKLMPensioen**. Daar vindt u ook uw pensioenspecificatie 2023. Hierop staat hoeveel pensioen u in 2023 van ons ontvangt.

Betaaldata 2023

Uw pensioen betalen wij elke 27ste van de maand. Valt de 27ste in het weekend of op een officiële feestdag? Dan betalen we uw pensioenuitkering op de vrijdag vóór dat weekend. Behalve in de maand december. Dan betalen we uw pensioenuitkering op de 20ste van de maand.

Pensioen In Zichtbijeenkomsten 2023

Gaat u bijna met pensioen? Wij helpen u graag bij de voorbereiding op deze nieuwe levensfase én begeleiden u bij het maken **passende keuzes** met betrekking tot uw pensioen. Bezoek daarom een Pensioen In Zichtbijeenkomst. De Pensioen In Zichtbijeenkomsten van 2023 vindt u op www.klmvliegendfonds.nl/pensioeninzicht. U kunt zich via de website ook aanmelden.

Dank voor uw medewerking aan het risicopreferentieonderzoek

In de aanloop naar de nieuwe pensioenregeling hebben wij afgelopen zomer een risicopreferentieonderzoek gehouden. We wilden graag weten hoe u aankijkt tegen zekerheid en risico’s als het gaat om het beleggen van uw pensioengeld. Aan dit onderzoek deden in totaal 1.672 deelnemers mee: 873 (28%) actieven, 777 (32%) gepensioneerden en 22 (22%) slapers. Onze hartelijke dank aan iedereen die heeft meegedaan. Uw input is zowel voor het fonds als voor de VNV en KLM zeer waardevol.

Belangrijke bouwsteen voor de invulling van uw pensioenregeling

De resultaten van het onderzoek vormen een belangrijke bouwsteen voor de invulling van uw nieuwe pensioenregeling en uw risicopreferentie nemen we mee in ons toekomstige beleggingsbeleid. De volgende stap is een interpretatie van de uitkomsten van het onderzoek, waarna het bestuur bekijkt hoe zij de uitkomsten aanbiedt aan de arbeidsvoorwaardelijke tafel. Daar spreken KLM en VNV namelijk de nieuwe pensioenregeling af. Een terugkoppeling van de uitkomsten publiceren we begin volgend jaar op de website en we versturen een NWSalert. Ontvangt u nog geen NWSalert? Log dan in op **MijnKLMPensioen** om u aan te melden bij **Mijn gegevens**.

Bas Schmitz
in dienst bij KLM Cityhopper

‘Risico’s moet je
alleen nemen voor
zover je je die kunt
veroorloven.’

Bas Schmitz (32) is sinds vier jaar in dienst bij KLM Cityhopper. Hij verheugt zich op de vele jaren die nog voor hem liggen, maar is ook al bezig met zijn financiën voor later. Via zijn pensioenregeling, maar ook met eigen investeringen. Een paar gecalculeerde risico’s pakten goed uit. Voor hemzelf en zijn partner, maar zeker ook voor hun kleine man Lucas. Die heeft, zo klein als hij is, toch al duidelijk invloed op de keuzes die Bas maakt. **Balans is alles, vindt hij en die balans is wat gaan schuiven.**

‘Balans is alles’

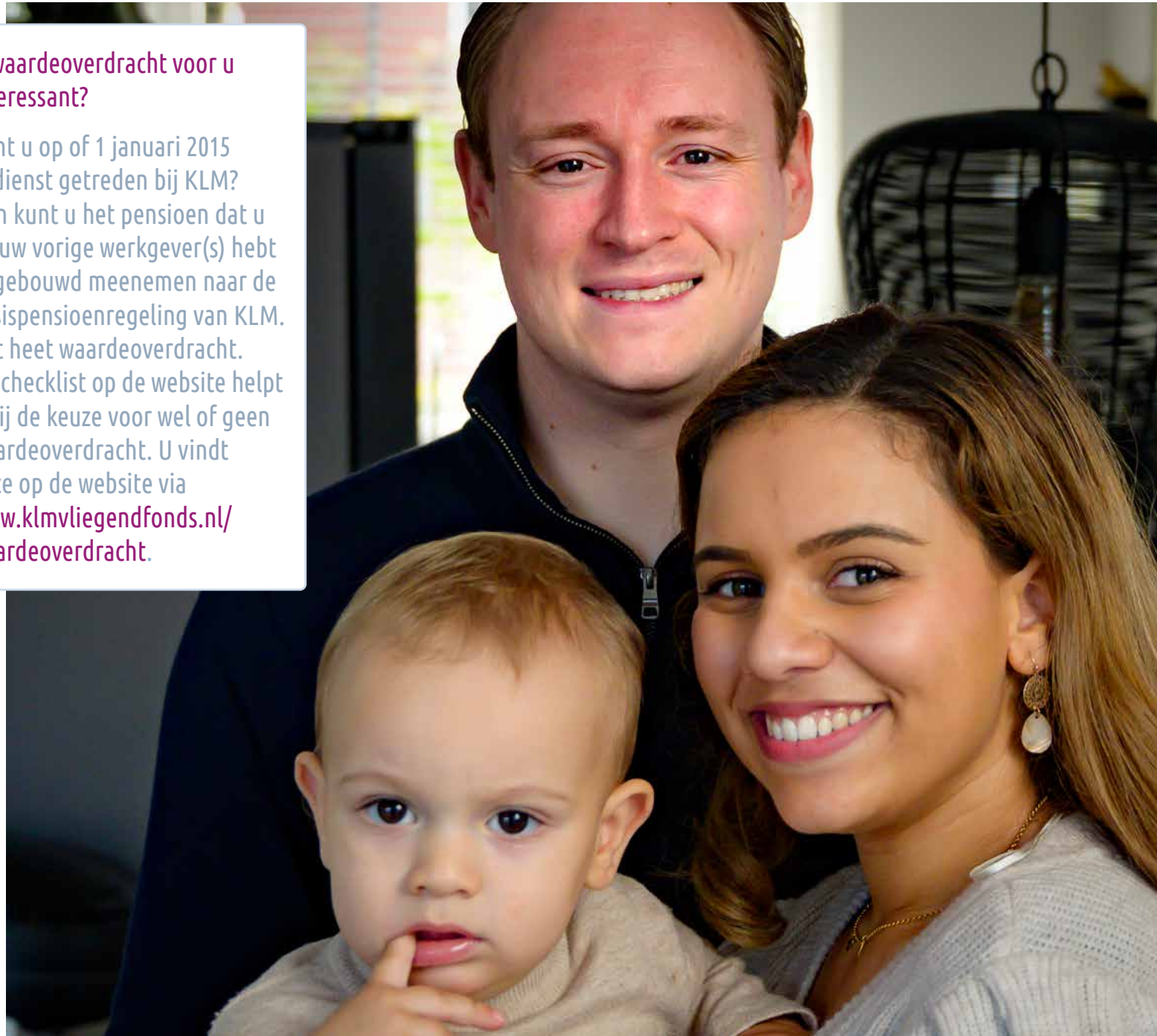
Het hoogst haalbare

‘Ik heb eerst HBO luchtvaarttechniek gedaan en daarna de vlieg-school van Martinair. Vervolgens ben ik aan de slag gegaan bij Norwegian, waar ik drie jaar heb gevlogen vanuit Oslo en Malaga. Na een jaar bij TUI kon ik vier jaar geleden aan de slag bij KLM Cityhopper. Na de 737 en de Dreamliner is de Embraer mijn derde vliegtuigtype.

Net als voor vele andere Nederlandse vliegers is KLM voor mij het hoogst haalbare. Vanwege het netwerk, de doorgroei-mogelijkheden en natuurlijk de arbeidsvoorwaarden, inclusief het pensioen.

Is waardeoverdracht voor u interessant?

Bent u op of 1 januari 2015 in dienst getreden bij KLM? Dan kunt u het pensioen dat u bij uw vorige werkgever(s) hebt opgebouwd meenemen naar de basispensioenregeling van KLM. Dat heet waardeoverdracht. De checklist op de website helpt u bij de keuze voor wel of geen waardeoverdracht. U vindt deze op de website via www.klmvliegendfonds.nl/waardeoverdracht.

Samen in de cockpit, samen pensioen opbouwen

Vanaf uw pensionering krijgt u zolang u leeft een pensioen-uitkering uit de basispensioen-regeling en een netto pensioen-uitkering als u hebt gekozen om mee te doen aan de netto pensioenregeling. Basispensioen bouwt u op zodra u start bij KLM. Komt uw salaris boven € 114.866 (2022) dan kunt u fiscaal voordelig aanvullend netto pensioen opbouwen bij het pensioenfonds. Ook uw partner en kinderen ontvangen een inkomen als u overlijdt. En wordt u arbeidsongeschikt dan krijgt u in de basispensioenregeling invaliditeitspensioen.

Naast pensioenopbouw in de basispensioenregeling en de netto pensioenregeling kunt u kiezen voor eigen vermogensopbouw als aanvulling op uw pensioen. Met Blue Sky Eagle Fund bijvoorbeeld.

‘Voor mij komt de mogelijkheid om deel te nemen aan de netto pensioenregeling volgend jaar, of misschien in 2024 in zicht. Ik ben mij erin aan het verdiepen.’

Zelf pensioen betalen

Toen ik bij KLM kwam en pensioen ging opbouwen in het pensioenfonds, had ik al een klein beetje pensioen bij TUI opgebouwd. Ik vond het voor dat stukje pensioen niet de moeite waard om waardeoverdracht te doen. Ik heb het pensioen afgekocht en zelf belegd, meer specifiek: ik heb er KLM-aandelen van gekocht. Als ik meer pensioen had opgebouwd, zou het voor mij logischer geweest om het pensioen wel mee te nemen. Ik vind het ook overzichtelijker om niet allerlei verschillende pensioenpotjes te hebben. Bij Norwegian kenden ze geen pensioenopbouw, je werd verondersteld om dat vanuit je inkomen zelf te regelen. Het is dus niet overal zo goed geregeld.

Netto pensioenregeling of zelf beleggen

Voor mij komt de mogelijkheid om deel te nemen aan de netto pensioenregeling volgend jaar, of misschien in 2024 in zicht. Ik ben me erin aan het verdiepen: wat moet en kan ik doen, welke opties heb ik om zelf (pensioen)vermogen voor later op te bouwen. Uiteraard is deelname aan het Blue Sky Eagle Fund ook een serieuze optie. Als je zelf belegt, kost dat meer tijd en moeite, maar wellicht levert het ook meer op. Voordeel is: ik ben nog jong en mijn (pensioen)vermogen is nog niet zo groot, dus heb ik ook wat minder te verliezen. In ons werk staan zekerheid en veiligheid voorop, maar privé durf ik best wat gecalculeerde risico's te nemen. Dat heb ik de afgelopen jaren gedaan en dat is voor mij heel positief uitgevallen.

Risico's en kansen spreiden

Zo kon ik een flinke deuk slaan in mijn studieschuld en daarnaast zou ik dat geld willen gaan gebruiken voor een stukje vastgoed, om te verhuren. Voor mijn huis nabij Rotterdam heb ik de hypotheekrente op tijd kunnen afsluiten op 1,5 procent, het levert te weinig op om dat af te lossen. Tegelijkertijd moet je natuurlijk niet je hele hebben en houden op het spel zetten. Balans is alles, in mijn ogen. Dus risico's moet je alleen nemen voor zover je je die kunt veroorloven. Het is zaak je risico's en je winstkansen te spreiden, net zoals het pensioenfonds dat ook doet met zijn beleggingen.

Balans verschoven door kleine man

Die balans is wel verschoven sinds onze kleine man Lucas in ons leven is gekomen. Ik probeer elke week drie papadagen te hebben. Hij is nu veertien maanden en ik had niet gedacht dat ik het zo leuk zou vinden. Het is gewoon een feest. Ik ben 32, ik heb nog een lange weg te gaan, maar het is natuurlijk altijd fijn om financieel iets achter de hand te hebben. Zeker nu met Lucas, ik doe alles om hem op een goede manier de wereld in te helpen en te doen wat voor hem het beste is. Dat betekent dat ik de laatste tijd wat minder offensief ben geworden. Ook voor mij wordt het tijd om wat meer zekerheid in te bouwen.'

75 jaar pensioenfonds van, voor en door (ex-) vliegende collega's

Hoera, het pensioenfonds bestaat dit jaar 75 jaar! Ex-kernkorps collega Dineke Uildriks, auteur van 'Wereldbaan in blauw' en 'Uitgevlogen' interviewde speciaal voor deze editie van Focus drie deelnemers, die net als het pensioenfonds dit jaar 75 jaar werden. Wat betekent het nou om te vliegen voor KLM, hoe geniet je van je pensioen en wat is hun boodschap aan hun jongere collega's?

AL 75 JAAR SAMEN PENSIOEN OPBOUWEN

Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM is in 1947 opgericht. Inmiddels bouwen ruim 3.000 vliegers pensioen op in het pensioenfonds en ontvangen 2.400 gepensioneerde deelnemers pensioen. Het fonds startte met 473 deelnemers en circa fl 5,6 miljoen belegd vermogen. Het belegd vermogen

van het pensioenfonds is inmiddels gegroeid naar ruim € 9,8 miljard (Q3 2022). Vanaf de oprichting kenmerkt het fonds zich als een pensioenfonds van, voor en door (ex-) vliegende collega's. Samen bouwen we pensioen op en samen zorgen we voor elkaar en elkaars nabestaanden.

Vliegers, BWK's, leden van het Kernkorps en partners en kinderen van overleden deelnemers ontvangen een pensioen van het fonds. Dit is mogelijk gemaakt door een hele goede pensioenregeling en een solide financiële opzet. Daar zijn we ontzettend trots op!

'Vanaf het moment dat ik in 1955 als kind met mijn ouders, zus en broertjes in een Constellation vloog, bedacht ik al dat ik stewardess wilde worden.'

Renske Bes

Vliegperiode: 1969-2003

Functies: (zomer)stewardess, assistent-purser en purser op respectievelijk: DC-9, DC-8, Fokker F-27, DC-10, Boeing-747 en Airbus A-310

Aantal vliegers: 17.800.

Vroeger was het allemaal anders

'Vanaf het moment dat ik in 1955 als kind met mijn ouders, zus en broertjes in een Constellation vloog, bedacht ik al dat ik stewardess wilde worden. Nu, na bijna twintig pensioenjaren, kijk ik terug op een gouden tijd! Ik ben KLM daarvoor ontzettend dankbaar. Ik heb overal heen kunnen reizen, er was een goede werk- en rusttijdenregeling en we logeerden in de beste hotels. Mijn hoogtepunten waren het reizen naar verre bestemmingen en het leren van vreemde talen. Ik denk dan aan mijn stationeringen in Bangkok, Melbourne, Rio de Janeiro, Mexico en Anchorage. In Tokio ging ik op Japanse les en in Mexico leerde ik Spaans. Ik reisde daarna in mijn eentje door Zuid-Amerika naar Ecuador om die taal te oefenen. In Anchorage vierde ik mijn 26e verjaardag, daar heb ik ook mijn echtgenoot leren kennen.'

Vroeger en nu

Aan boord op de DC-8 serveerden wij vroeger de maaltijden uit de hand. De komst van de B-747 was echt een verademing, want toen kregen we een maaltijdrolley. Alles is nu zo anders geworden. Zo wordt er meestal met volle machines gevlogen en er wordt gesneden in het aantal vluchten, want voor de kortere afstand is er de trein. Tegen de jongere generatie van nu zou ik willen zeggen: geniet van alles wat je meemaakt en kijk naar het halfvolle glas.

Genieten van pensioen

Op lange rechtstreekse vluchten had ik het aan het einde van mijn carrière wel eens zwaar. Maar ook op korte Noord-Atlantische vluchten, als je bijna meteen na het diner het ontbijt moest serveren. Naarmate ik ouder werd, speelde de jetlag steeds meer een rol. Ik geniet nu van mijn pensioen door te reizen met mijn man en bijvoorbeeld samen te golfen. Meer dan veertig jaar heb ik geroeid en veel toertochten gemaakt in Europa. Ik revalideer nu na een knie-operatie, maar ik hoop straks weer volop te kunnen wandelen en de Tour de France weer mee te maken.'

‘Mijn werk bij KLM was geweldig. Het was leerzaam, ik heb veel mensenkennis opgebouwd. Elke reis vond ik vakantie en genieten.’

Gerhard Westerdijk

Vliegperiode: 1978-2005 KLM
Functies: copiloot en captain op de Fokker F-27; copiloot op de Airbus; copiloot en captain op de Boeing-747 (200, 300 en 400).
Aantal vliegreizen: 17.000, incl. defensie.

Veel avontuur en anekdotes

‘Na zes jaar Friendship en twee jaar A-310 kon ik kiezen voor de B-747. Doordat ik eerst bij de luchtmacht had gevlogen, was ik minder senior dan leeftijdgenoten in dezelfde functie. Het zag er aanvankelijk niet naar uit dat ik ooit gezagvoerder B-747 zou worden. Maar ondertussen was de KLM drie keer zo groot en kwam mijn droom toch uit. De Boeing-747 was een groot en fijn vliegtuig met de beste plaatsen aan boord voor de vliegers boven in de cockpit. Mijn werk bij KLM was geweldig. Het was leerzaam, ik heb veel mensenkennis opgebouwd. Elke reis vond ik vakantie en genieten. Het heeft me veel avontuur en anekdotes gebracht. De eerste keer in Singapore, de eerste keer in Japan, Afrika, steeds weer fantastisch touren, naar musea, de natuur zien. Tijdens een stop in Nairobi vlogen we tussendoor op één dag heen en terug naar Johannesburg waar we ons in een hotel snel omkleedden voor de lunch. Om daarna beladen met dozen wijn in de bagage naar Kenia terug te vliegen. De wijn was voor de kampeersafari die we daarna gingen maken.’

Vroeger en nu

Ik herinner me mijn eerste 747-vlucht, die ging naar Houston en ik was voor het eerst in de VS. Te voet onderweg naar een winkelcentrum stopte een grote Amerikaanse slee naast mij en de chauffeur vroeg me, met een sterke Texaanse tongval: “You’ve got no wheels?” Hij stond erop dat ik bij hem instapte, want hij vond dat alleen wandelen veel te gevaarlijk. “Ik ben er zo”, sprak ik tegen, maar hij bracht me binnen een minuut naar het restaurant. Ik dacht: wat is dit voor een land? Tegen de vlieger van nu zou ik willen zeggen: geniet van iedere vlucht die je maakt. Of het nu een heen-en-terug Bremen is met een Embraer of een tiendaagse tour naar Zuid-Amerika. Ik heb alles als een vakantie gezien. Van elke vlucht heb ik genoten.

Genieten van pensioen

Tijdens stops in Johannesburg kwam ik regelmatig in het Krugerpark. Daarna gingen al onze vakanties naar Zuid-Afrika. En nu ik gepensioneerd ben reizen mijn vrouw en ik kriskras door Botswana, Namibië en Zuid-Afrika. We gingen ook al drie keer met kinderen en aanhang. Vanaf 2014 heb ik vier jaar lang fine art gestudeerd aan de kunstacademie. Ik maak lino’s en thuis in Blaricum hebben we een Japanse tuin, inclusief een vijver met koikarpers, die veel tijd vraagt.’

‘Voor de jongere generatie is het pensioen fors veranderd, met een heel andere opbouw.’

Arnold Verwiel

Vliegperiode: 1970-2005
Functies: co-co DC-8 en Boeing 747-300; copiloot DC-9, DC-8 en Boeing-747-300; gezagvoerder op de Fokker F-28, Airbus A-310, DC-10 en Boeing-747-400
Aantal vliegreizen: 17.800.

Als broekie in de klas

‘Ik kom niet uit een familie van vliegers. Ik was dan ook verbaasd dat ik door de KLM-selectie kwam en dolgelukkig dat ik na de middelbare school werd aangenomen. Als broekie zat ik in een klas met HTS’ers en jongens die al in militaire dienst waren geweest. Van hen heb ik veel geleerd. Ik ben ook nog instructeur geweest en zat op kantoor. Alles met heel veel plezier.’

Een hoogtepunt was toen ik voor de eerste keer als gezagvoerder vloog op de Fokker F-28. Geweldig om kapitein op eigen schip te zijn. Het was ook hartstikke leuk om te navigeren over de pool, op een DC-8. Een speciale taak die we met een groepje van vier vliegers uitvoerden. Voor die poolvluchten kreeg je een speciale flight safety-training om in Arctisch gebied te overleven. Op Curaçao had je ALM-bemanningsleden mee en toen had je nog de boordwerktuigkundige. Altijd vreselijk leuk.

Nooit vergeten

Ik zal 8 oktober 1981 nooit vergeten. Onze collega’s crashten in Moerdijk, zeventien inzittenden verongelukt. De vliegers waren drie minuten voor ons gestart in Rotterdam.

En de crash in Tenerife (1977) vergeet ik ook nooit. De verongelukte copiloot was een kennis van mijn moeder, uit de polder bij Medemblik. Ik heb daar nog gespeeld op de boerderij.

Vroeger en nu

Ik kijk terug op alleen maar een ongelooflijk mooie tijd en ik verliet KLM met spijt toen ik 57 jaar werd. Tegenwoordig hoor ik nog wel eens wat over het vliegen van mijn schoondochter. Zij is sinds drie jaar piloot bij KLM. In familieverband mogen wij een kwartier lang ‘de hangardeur openzetten’ - over vliegtechnische zaken praten - daarna moet hij dicht. Voor de jongere generatie is het pensioen fors veranderd, met een heel andere opbouw. Toch hoop ik dat jongere vliegers een collectief opgebouwd pensioen blijven waarderen. En verder: geniet zoveel het kan! Vlieger is ook nu nog een van de mooiste beroepen die er bestaan.

Genieten van pensioen

In de begintijd van mijn huwelijk vloog ik als co-co naar Sydney en was dan twaalf of dertien dagen van huis. Dat was voor mij wel leuk maar niet altijd voor het thuisfront. Maar dat halen we nu in. Tijdens mijn vliegcarrière zag ik op Europa voornamelijk luchthavens. Na mijn pensionering zijn we daarom bewust Europese steden gaan bezoeken zoals Parijs, Londen, Wenen, Madrid, Barcelona en Lissabon. Dit jaar is ons achtste kleinkind geboren, we passen dus veel op. Verder speel ik bridge en fiets ik graag met vrienden.’

Hebt u een vraag? Wij helpen u graag.

U kunt ons op werkdagen bellen via
(020) 426 62 20 van 8.30 - 17.00 uur
of stuur ons een e-mail
pensioenservice@klmvliegendfonds.nl.

Hebt u een vraag over uw pensioen waarbij
het handig is om schermen te delen en
bijvoorbeeld samen **Mijn planner**
te bekijken? Maak dan een afspraak voor
videobellen via www.klmvliegendfonds.nl/videobellen.

Jillis van der Veen
Medewerker
Pensioenservice

Veel gestelde vragen

Waarom komen er nieuwe pensioenregels?

De nieuwe pensioenregels zijn ingegeven door veranderingen in de samenleving. Zo worden we gemiddeld steeds ouder, zijn er meer gepensioneerden ten opzichte van werkenden en werkt de gemiddelde Nederlander steeds minder vaak zijn hele leven bij dezelfde werkgever. Ook de bestendigheid van het huidige stelsel tegen schokken in de financiële markten en rente-ontwikkeling zijn aanleiding voor een nieuw pensioenstelsel. Het nieuwe pensioenstelsel moet ervoor zorgen dat pensioen duidelijker en persoonlijker wordt. Voor u als deelnemer moet straks duidelijker worden wat u aan geld inlegt, welk pensioenvermogen u opbouwt en welke pensioenuitkering u daar straks uit kunt verwachten. Ook zal uw pensioen straks meer meebewegen met de ontwikkelingen op de financiële markten. Staan de financiële markten er goed voor? Dan profiteert uw pensioen daar ook van. Maar omgekeerd is dus ook het geval.

Wanneer weet ik wat de consequenties zijn voor mijn pensioen?

Uiterlijk 1 januari 2025 moeten KLM en VNV een besluit nemen over uw nieuwe pensioenregeling. Daarna kunnen we voor u berekenen wat de wijzigingen betekenen voor uw persoonlijke pensioen. Mogelijk is deze duidelijkheid er al eerder. Hoewel de Wet toekomst pensioenen nog door het parlement moet en er nog veel uitgewerkt moet worden, gaan onze voorbereidingen op de nieuwe pensioenregels door. Zo hebben we in de zomer een risicopreferentieonderzoek gehouden onder deelnemers om op

te halen hoe u aankijkt tegen zekerheid en risico's als het gaat om uw pensioen. De uitkomsten hiervan worden gedeeld met de arbeidsvoorwaardelijke tafel. Daar maken KLM en VNV afspraken over de nieuwe pensioenregeling. Het pensioenfonds is daarbij betrokken als kennispartner en checkt de nieuwe regeling op uitvoerbaarheid, evenwichtigheid en uitlegbaarheid. Wat de precieze consequenties van de nieuwe pensioenregels zullen zijn voor uw pensioen kunnen we op dit moment dus nog niet zeggen. Wij informeren u over de stappen die gezet worden via onze website. Wilt u bericht ontvangen bij nieuwe updates hierover? Meld u dan aan voor onze NWSalert.

In hoeverre heb ik inspraak?

Aan de arbeidsvoorwaardelijke tafel, waar de afspraken worden gemaakt over de nieuwe pensioenregeling, bent u als deelnemer vertegenwoordigd door de VNV. KLM en VNV maken de keuze of de opgebouwde rechten en aanspraken op pensioen onder de nieuwe pensioenregeling komen te vallen. Dit wordt ook wel 'invaren' genoemd. Voor gepensioneerden is er (via de vereniging van gepensioneerden) wel een hoorrecht zodat KLM en VNV in het arbeidsvoorwaardelijke overleg de wensen van deze groep bij de besluitvorming mee kunnen nemen. Alle regelgeving rondom de nieuwe pensioenregels en het invaren staan in het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen (WTP). In de WTP is geen individueel bezwaarrecht opgenomen. Dit betekent dat deelnemers niet persoonlijk kunnen kiezen of de nieuwe regels ook voor hun pensioen gaan gelden.

Gepubliceerde nieuwsberichten en verzonden NWSalerts.

Als u niet geabonneerd bent op de NWSalert kunt u berichten van ons missen. Soms plaatsen we berichten alleen op de website. Wij vinden het belangrijk om u ook op de hoogte te houden van deze berichten en daarom nemen we altijd een lijstje met berichten, die we het afgelopen half jaar gepubliceerd hebben, in Focus op. U kunt alle berichten terugvinden op onze website www.klmvliegendfonds.nl.

2022-12-08	NWSalert en webbericht: webinar indexatie
2022-11-23	Webbericht: Beleidsdekkingsgraad oktober 2022
2022-11-14	Webbericht: Kwartaalbericht Q3 2022
2022-11-14	Webbericht: Mijlpaal in maatschappelijk verantwoord beleggen
2022-11-01	Webbericht: Bedragen van uw verwachte uitkering in Mijn netto pensioen per 1 november 2022 gewijzigd
2022-10-21	Webbericht: Beleidsdekkingsgraad september 2022
2022-10-11	Webbericht: Nominatie Pensioen Pro Awards 2022: mooie erkenning
2022-09-26	Webbericht: Digitaal 'Bewijs van in leven zijn' voor gepensioneerden in het buitenland
2022-09-16	Webbericht: Beleidsdekkingsgraad augustus 2022
2022-09-09	Webbericht: Pensioenfonds genomineerd voor Pensioen Pro Award
2022-09-01	Webbericht: Bedragen van uw verwachte uitkering in Mijn netto pensioen per 1 september 2022 gewijzigd
2022-08-29	NWSalert en webbericht: oproep deelname risicopreferentieonderzoek
2022-08-29	Webbericht: Zo hebben wij het tweede kwartaal van 2022 gestemd
2022-08-16	Webbericht: Beleidsdekkingsgraad juli 2022
2022-08-08	NWSalert: aankondiging risicopreferentieonderzoek
2022-07-29	NWSalert en webbericht: Kwartaalbericht Q2 2022
2022-07-28	Webbericht: Straks een nieuwe keuze bij pensionering: bedrag ineens
2022-07-27	Webbericht: Focus juli 2022 editie deze week in de bus
2022-07-20	Webbericht: Beleidsdekkingsgraad juni 2022

HAPPY 2023

Meld u aan voor NWSalert om op de hoogte te blijven van het laatste nieuws. Log in op MijnKLMpensioen en ga naar Mijn gegevens.

COLOFON | Focus verschijnt twee keer per jaar en wordt verstuurd aan deelnemers en pensioengerechtigden van Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM

REDACTIE: Blue Sky Group B.V., Amstelveen | REDACTIEADRES: Redactie Focus, Postbus 123, 1180 AC Amstelveen E focus@klmvliegendfonds.nl

TEKST: Blue Sky Group B.V., Amstelveen | ONTWERP EN OPMAAK: Frissewind in communicatie en design | FOTOGRAFIE: Don Wijns e.a. DRUK: Drukkerij Aeroprint

CONTACT | E pensioenservice@klmvliegendfonds.nl | T (020) 426 62 20 | WWW.KLMVLEGENDFONDS.NL